

Martori la Nașterea lui Iisus Hristos

Păstorii.

Singurul evanghelist care amintește prezența păstorilor din Betleem la evenimentul nașterii lui Iisus Hristos este Luca (2, 8-20). Era ceva obișnuit ca păstorii să stea afară, pe câmp, în acea perioadă a anului, după cum relatează Sfânta Scriptură. Din culegerea ebraică Mișna reiese că turmele de lângă Betleem nu erau unele oarecare, aici fiind crescuți mieii care urmau să fie sacrificați la Templul de la Ierusalim, aflat la doar câțiva kilometri distanță. Legătura dintre aceste turme și rolul sacrificial al Mântuitorului Iisus, „Mielul lui Dumnezeu, care îndepărtează păcatul lumii” (Ioan 1, 29), este evidentă.

Vestea nașterii Mântuitorului le-a fost adusă păstorilor de un mesager ceresc al cărui nume nu este amintit și a fost însoțită de un semn întreit, care să certifice mărturia îngerului: un prunc, niște scutece și o iesle. Păstorii umili au plecat imediat spre Betleem, unde L-au găsit pe Iisus, împreună cu părinții Săi, într-un staul. Iisus Și-a început viața pământească printre animale (conform unor cercetători ai Bibliei, au fost doar oi, nu și alte animale, așa cum sugerează picturile de inspirație biblică). Două dintre cele mai cunoscute metafore fac referire la Iisus ca Miel (Ioan 1, 29) și Păstor (Ioan 10, 14).

Păstorii au fost primii martori ai venirii pe lume a Fiului lui Dumnezeu, vizita lor la staul precedând sosirea magilor. Ei au fost supranumiți „primii evangheliști ai erei creștine”, deoarece „au făcut cunoscut ceea ce li se spusese despre Acest Copil” (Luca 2, 17). Comentatorii Bibliei au văzut în faptul că niște păstori anonimi au avut favoarea de a fi anunțați despre nașterea Fiului divin o dovadă a harului lui Dumnezeu față de oamenii simpli, față de cei săraci și neînsemnați.

Păstorii au și o valoare simbolică în cadrul istoriei biblice. Prezența lor amintește de regele David, care a fost păstor înainte de încoronare și care marchează un punct de referință în linia genealogică a lui Mesia (Matei 1, 1-17), Iisus fiind numit și „Fiul lui David”. Păstorul lumii – Hristos – Se naște în preajma păstorilor pentru a-și împlini menirea și pentru a fi confirmat ca Rege al lumii.

Turiștii care vizitează Țara Sfântă au posibilitatea de a vedea în preajma Betleemului mai multe locuri considerate, tradițional, drept câmpurile unde s-au aflat păstorii în noaptea nașterii lui Iisus.

Magii.

„Trei crai de la Răsărit/ Spre stea au călătorit/ Și-au mers după cum citim/ Până la Ierusalim/.Sunt versurile cu care debutează un cunoscut colind românesc. Identitatea și numărul acestor crai, numiți și magi, au stârnit imaginația și au născut numeroase legende.

Cuvântul „mag” provine din vechiul termen grecesc *magos* și din vechiul cuvânt persan *magu*, ambii termeni desemnând o clasă specială de învățați din Orient, cu multiple preocupări: preoție, cercetare, astronomie, astrologie, interpretare de vise, filosofie etc.

Matei este singurul evanghelist care menționează pelerinajul magilor ocazionat de nașterea pruncului Iisus (Matei 2:1-12). Conduși de „steaua lui Iacov” (Numeri 24:17), ei au călătorit spre Ierusalim, unde au cerut informații despre nașterea noului rege al iudeilor. Regele Irod cel Mare, aflând de la preoți și cărturari că Mesia trebuia să Se nască în Betleem, i-a chemat pe magi la o întrevvedere secretă, rugându-i să-i dea și lui de știre unde se află noul-născut, pentru a merge să I se închine. Intenția nedeclarată a lui Irod era aceea de a-L ucide pe prunc. Magii L-au găsit pe Iisus, I-au oferit darurile lor și apoi s-au întors pe alt drum, fiind înștiințați de Dumnezeu printr-un vis „să nu se mai întoarcă pe la Irod” (Matei 2:12).

Biblia nu le menționează numele, naționalitatea sau numărul, nici sursa cunoștințelor lor profetice. Lipsa acestor detalii a dus la diverse speculații. În arta creștină timpurie, se regăsesc imagini cu doi, trei sau patru magi. Tradițiile răsăritene menționează chiar și doisprezece magi. În secolul al VI-lea, s-a conturat în creștinismul occidental ideea că numărul magilor ar fi fost de trei, judecând după numărul darurilor pe care I le-au oferit pruncului Iisus: aur, tămâie și smirnă.

Monahul benedictin Beda, în 735 d.Hr., a nominalizat magii în opera sa *Excerpta et Collectanea*. Unul dintre ei s-ar fi numit Melchior, fiind rege al Arabiei. Întrucât era cel mai vârstnic dintre magi, avea părul și barba albe. Aurul pe care I l-a oferit lui Iisus simbolizează caracterul regal al nou-născutului. Despre Gașpar s-a spus că ar fi fost tânărul rege imberb al Tarsului. El I-a oferit Pruncului tămâie, simbol al spiritualității, evocând rolul Său de Mare-Preot. Al treilea mag, Baltazar, era, în opinia Sfântului Beda, un rege al Etiopiei. El era de vârstă mijlocie și i-a oferit Mântuitorului smirnă, ca simbol al sacrificiului, dar și al faptului că El avea să-i vindece pe mulți.

Mai multe legende creștine susțin că, după întoarcerea în locurile lor natale, magii ar fi răspândit vestea nașterii Mântuitorului. Ei s-au dedicat binefacerilor, fiind botezați mai târziu de apostolul Toma. Ulterior, conform tradiției neverificabile, au devenit preoți și episcopi.

Pelerinajul magilor este o temă întâlnită frecvent în catacombele romane. De asemenea, artiști ca Diego Velázquez (1599-1660), Sandro Botticelli (1445-1510) sau Leonardo da Vinci (1452-1519) au realizat opere memorabile pe baza acestui episod biblic. Călătoria magilor evidențiază rolul credinței active, iar faptul că niște păgâni au fost primii care I s-au închinat lui Iisus subliniază caracterul universal al Evangheliei.